ИНВЕСТИРАНЕ В ЦЕЛИТЕ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

доц. д-р Диана Съботинова
Бургаски свободен университет

INVESTING IN THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Assoc. Prof. Diana Sabotinova, PhD
Burgas Free University

Abstract: *UNCTAD projected the annual investment gap for developing countries at $2.5 trillion between 2015 and 2030 for ten sectors that incorporate all 17 sustainable development goals. The SDGs-relevant investment sectors covered basic infrastructure (roads, rail and ports, power stations, telecommunication, water and sanitation), food security (agriculture and rural development), climate change mitigation and adaptation, health and education. There is a need for private investment, including international investment, to supplement public and domestic investment in order to bridge the financial gap.*

Key words: *sustainable development goals (SDGs), investment.*

Цели за устойчиво развитие (ЦУР)[1]

Цел 1: Край на бедността – навсякъде и във всички нейни форми

В световен мащаб броят на хората, живеещи в крайна бедност, намалява от 36% през 1990 г. на 10% за 2015 г. Но темпът на промяна се забавя и кризата заради COVID-19 рискува да сложи край на постигнатия напредък в борбата срещу бедността. Ново проучване на ООН предупреждава, че икономическата криза от глобалната пандемия може да увеличи бедността в световен мащаб с половин милиард души, или 8% от цялото население. Това ще е първият път, когато бедността в световен мащаб се е увеличила след тридесет години, от 1990 г. насам.

Повече от 700 милиона души, или 10% от населението на света, все още живеят в крайна бедност и се борят за задоволяване на най-основните нужди като здравеопазване, образование и достъп до вода и хигиена. По-голямата част от хората, живеещи с по-малко от 1,90 долара на ден, живеят в Африка на юг от Сахара. В световен мащаб равнището на бедност в селските райони е 17,2% – повече от три пъти по-високо, отколкото в градските райони. За тези, които работят, работата не гарантира достоен живот. Всъщност 8% от заетите работници и техните семейства по целия свят са живели в крайна бедност през 2018 г. Едно от пет деца живее в крайна бедност. Осигуряването на социална защита за всички деца и други уязвими групи е от изключително значение за намаляване на бедността.

[1] The Sustainable Development Goals. United Nations. 2015. https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да гарантират, че всички в обществото са защитени от безработица и имат достъп до услуги като медицински грижи. Тази социална закрила е насочена главно към най-бедните и уязвими хора.
- Да отделят ресурси, за да създадат социални програми за хората с финансови затруднения. Да подпомогнат нуждаещите се чрез осигуряване на дом и условия за достоен живот, равен достъп до основни услуги, до възможности за работа и развитие, до технологии и подкрепа в това, те сами да създават компании.
- Да изградят устойчиви умения у хората с по-малки финанси, така че да са по-добре защитени при екстремни климатични аномалии като наводнения, суша, както и други икономически, социални и екологични кризи.

Цел 2: Край на глада

След десетилетия на непрекъснат спад, броят на хората, които гладуват – измерен чрез разпространението на недохранването – отново започна бавно да се увеличава през 2015 г. Текущите оценки показват, че близо 690 млн. души редовно гладуват, или 8,9% от световното население – нарастването е с 10 млн. души за една година и с близо 60 млн. за пет години. Светът не е на път да постигне нулев глад до 2030 г. Ако последните тенденции продължат, броят на хората, засегнати от глада, ще надхвърли 840 млн. до 2030 г. Според Световната хранителна програма 135 млн. души страдат от остър глад, главно поради предизвикани от човека конфликти, климатични промени и икономически спад. Пандемията на COVID-19 може да удвои този брой, излагайки допълнителни 130 млн. души на риск от остър глад до края на 2020 г.

С повече от четвърт милиард души, които потенциално са на прага на глада, трябва да се предприемат бързи действия за предоставяне на храна и хуманитарна помощ на най-рисковите региони. В същото време е необходима дълбока промяна на световната система за прехрана и земеделие, ако искаме да нахраним над 690 млн. души, които са гладни днес – и допълнителните 2 млрд. души, които светът ще има до 2050 г. Увеличаването на производителността на селското стопанство и устойчивото производство на храни е от решаващо значение за облекчаване на опасностите от глад.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да сложат край на недохранването чрез по-добри програми за деца, майки и възрастни, да осигурят безопасна, богата на хранителни съставки и достатъчна като количество храна за тях през цялата година.
- Да повишат земеделското производство и дохода на дребните фермери, уважавайки околната среда, биоразнообразието на всеки регион и присъщите за региона ресурси.
- Да се справят с проблеми като засушавания, наводнения и други бедствия и природни аномалии.
- Да защитят разнообразните видове семена, реколти и селскостопански животни (домашни и диви), както и честно и справедливо да разпределят облагите от тези ресурси.

Цел 3: Добро здраве и благоденствие

Осигуряването на здравословен живот и насърчаването на благосъстоянието във всички възрасти е от съществено значение за устойчивото развитие. В момента светът е изправен пред глобална здравна криза, различна от всяка друга – COVID-19

увеличава човешкото страдание, дестабилизира глобалната икономика и застрашава живота на милиарди хора по целия свят.

Преди пандемията беше постигнат голям напредък в подобряването на здравето на милиони хора. Постигнати са значителни крачки в увеличаването на продължителността на живота и намаляването на някои от често срещаните убийци, свързани с детската и майчината смъртност. Но са необходими повече усилия за пълно изкореняване на широк спектър от заболявания и за справяне с много различни постоянни и нововъзникващи здравни проблеми. Осигуряването на по-ефективно финансиране на здравните системи, подобряване на санитарните условия, хигиената и увеличения достъп до лекари, може да постигне значителен напредък в спасяването на живота на милиони.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да намалят броя майки, които загиват по време на раждане, поради настъпили усложнения.
- Да предотвратят смъртността при новородени и деца под 5-годишна възраст.
- Да сложат край на епидемии и заразни заболявания като: ХИВ/СПИН, хепатит и други болести или преносими заболявания.
- Да образоват хората по теми като: превенция и злоупотреба с наркотици и алкохол и проблеми, свързани с психичното здраве.
- Да предоставят информация за семейно планиране, сексуално образование и репродуктивно здраве.
- Да осигурят за всеки ползване на правото на здраве, което включва висококачествена медицинска грижа, достъпни и икономични лекарства и ваксини.
- Да намалят двойно смъртността и травмите поради пътни инциденти на глобално ниво.
- Да намалят значително броя смъртни случаи и болести от опасни химикали и въздух, както и замърсени води и почви.

Цел 4: Качествено образование

Образованието дава възможност за повишаване на социално-икономическа мобилност и е ключ към избягването на бедността. През последното десетилетие е постигнат значителен напредък към увеличаване на достъпа до образование и степента на записване в училищата на всички нива, особено за момичетата. Независимо от това, около 260 млн. деца все още не са учили в училище през 2018 г. – почти една пета от световното население в тази възрастова група. И повече от половината от всички деца и юноши в света не отговарят на минималните стандарти за владеене на четене и математика.

През 2020 г., когато пандемията на COVID-19 се разпространи по целия свят, поголямата част от страните обявиха временно затваряне на училищата, засягайки над 91% от учениците по целия свят. Към април 2020 г. близо 1,6 млрд. деца и младежи са били извън училище. И близо 369 млн. деца, които разчитат на училищно хранене, трябва да търсят други източници за ежедневно хранене. Никога досега толкова много деца не са излизали от училище по едно и също време, нарушавайки ученето и променяйки живота, особено на най-уязвимите и маргинализирани. Световната пандемия има дългосрочни последици, които могат да застрашат трудно постигнатия напредък в подобряването на глобалното образование.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да подсигурят образование за всички, като започнат с основно образование.
- Да предложат повече възможности за техническа и професионална подготовка на младежи и възрастни, за да могат да намерят по-добра работа.
- Да сложат край на неравенствата в образователните възможности между: жените и мъжете, децата с увреждания, коренното население и жертвите на конфликти.
- Да подобрят училищната база така, че тя да предоставя сигурна и позитивна среда за всички.
- Да увеличат броя стипендии за професионална и техническа подготовка в родината на човека или извън нея.
- Да увеличат броя на подготвени и квалифицирани учители.
- Да насърчават образованието с цел устойчиво развитие на общностите и обществата.

Цел 5: Равенство между половете

Равенството между половете е не само основно право на човека, но и необходима основа за мирен, просперииращ и устойчив свят, но все още има дискриминационни закони и социални норми. През последните десетилетия е постигнат напредък: повече момичета ходят на училище, по-малко момичета са принудени да сключват ранен брак, има повече жени служат в парламента и на ръководни длъжности, а законите се реформират за постигане на равенство между половете. Въпреки тези победи остават много предизвикателства: дискриминационните закони и социални норми остават всеобхватни, жените продължават да бъдат недостатъчно представени на всички нива на политическо ръководство и 1 на всеки 5 жени и момичета на възраст между 15 и 49 години съобщава, че е преживяла физическо или сексуално насилие от интимен партньор в рамките на 12-месечен период.

Ефектите от пандемията COVID-19 могат да унищожат ограничения напредък, постигнат по отношение на равенството между половете и правата на жените. Избухването на епидемията от коронавирус изостря съществуващите неравенства за жените и момичетата във всяка сфера – от здравеопазването и икономиката, до сигурността и социалната защита. Жените играят несъразмерна роля в борбата срещу вируса, включително като здравни работници на първа линия и предоставящи домашни грижи. Неплатената грижа на жените се е увеличила значително в резултат на затварянето на училища и увеличените нужди на възрастните хора. Жените също са по-силно засегнати от икономическото въздействие на COVID-19, тъй като те несъразмерно работят на несигурни пазари на труда. Близо 60% от жените работят в сивата икономика, което ги излага на по-голям риск от изпадане в бедност. Пандемията също така доведе до рязко нарастване на насилието срещу жени и момичета. С въведените ограничителни мерки много жени са хванати в капан у дома със своите насилници. Новите данни показват, че след избухването на пандемията насилието над жени и момичета – и особено домашното насилие – се е засилило.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да прекратят всички форми на дискриминация срещу жени и деца навсякъде.
- Да сложат край на насилието срещу жени и момичета във всичките му форми, включително трафика с цел сексуална експлоатация и други форми на експлоатация.

- Да прекратят всички практики и традиции, които биха могли да увредят физическото, психологическото и сексуалното здраве на жените и децата.
- Да оценяват работата, която жената върши във всяка сфера от живота. Да окуражават жените и момичетата да имат равни реални възможности да участват във всички политически, икономически и публични сфери и гласът им да бъде чут.
- Да защитават правата на жените за сексуално и репродуктивно здраве.
- Да подкрепят политики и закони, които да осигурят равенство между половете, включително и реформи, които да дадат на жените равен достъп до притежание и контрол над земя и други форми на собственост, финансови услуги, наследство и природни ресурси.

Цел 6: Чиста вода и санитарно-хигиенни условия

Въпреки че е постигнат значителен напредък в увеличаването на достъпа до чиста питейна вода и канализация, милиарди хора – предимно в селските райони – все още нямат достъп до тези основни услуги. В световен мащаб всеки трети от хората няма достъп до безопасна питейна вода, двама от всеки пет души нямат основно измиване на ръцете със сапун и вода, а над 673 млн. души все още практикуват открита дефекация.

Пандемията на COVID-19 демонстрира критичното значение на санитарните условия, хигиената и адекватния достъп до чиста вода за предотвратяване и намаляване на заболявания. Хигиената на ръцете спасява живота. Според Световната здравна организация измиването на ръцете е едно от най-ефективните действия, които можете да предприемете, за да намалите разпространението на патогени и да предотвратите инфекции, включително вируса COVID-19. И все пак милиарди хора все още нямат санитарни условия за безопасна вода и финансирането е недостатъчно.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да осигурят достъп до чиста питейна вода за всички хора по света.
- Да осигурят достъп до санитарно-хигиенни условия (надеждни отводнителни системи и добро управление на отпадъците) и гражданско образование по здравословно-хигиенни навици за всички хора по света.
- Да наблюдават качеството на водата, за да се намали замърсяването ѝ.
- Да подобрят и оптимизират употребата на вода чрез разработването на подобри технологии за нейната повторна употреба.
- Да дадат на хората от различните общности повече знания, така че тези знания да играят съществена роля в подобряването на управлението на водите и санитарно-хигиенни грижи.
- Да опазват и възстановят водни екосистеми, включително планини, гори, влажни зони, водоносни хоризонти и езера.

Цел 7: Възобновяема енергия

Светът напредва към цел 7, с обнадеждаващи признаци, че енергията става все по-устойчива и широко достъпна. Достъпът до електричество в по-бедните страни започна да се ускорява, енергийната ефективност продължава да се подобрява и възобновяемите енергийни източници постигат впечатляващи резултати в електроенергийния сектор.

Необходимо е повече внимание за подобряване на достъпа до чисти и безопасни енергии, горива и технологии за готвене за 3 млрд. души, за разширяване на използ-

ването на възобновяема енергия извън сектора на електроенергията и за увеличаване на електрификацията в Субсахарска Африка.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да осигурят достъп до надеждни, достъпни и съвременни енергийни услуги чрез нова инфраструктура и по-добра технология за всички.
- Да работят за енергийна ефективност – повече бързо развиващи се технологии, които изразходват по-малко енергия.
- Да повишат използването на възобновяеми енергийни източници на глобално ниво за сметка на други енергийни ресурси.
- Да работят заедно, за да изследват и разработват възобновяеми и други екологични източници на енергия.

Цел 8: Сигурна работа и икономически растеж

Устойчивият и приобщаващ икономически растеж може да стимулира напредъка, да създаде достойни работни места за всички и да подобри жизнения стандарт.

COVID-19 наруши милиарди животи и застраши световната икономика. Международният валутен фонд (МВФ) очаква по-лоша глобална рецесия отколкото през 2009 г. С увеличаването на загубите на работни места, Международната организация на труда (МОТ) изчислява, че почти половината от световната работна сила е изложена на риск от загуба на прехраната си.

Още преди избухването на COVID-19, в една от пет държави – дом на милиарди хора, живеещи в бедност – е вероятно доходите на човек от населението да стагнират или да продължат да намаляват. Икономическите и финансови шокове, свързани с COVID-19 поради прекъсванията в индустриалното производство, падащите цени на суровините, нестабилността на финансовите пазари и нарастващата несигурност, водят до спад на икономическия растеж в комбинация с повишени рискове от други фактори.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да предоставят възможности за сигурна, мотивираща и креативна работа, която стимулира развитието.
- Да предприемат повече действия, за да осигурят повече работни места за младите хора на глобално ниво.
- Да промотират различни професии и да създават сигурна работна среда за всички: мъже и жени, младежи, хора с увреждания и хората, които напускат страната си, за да работят в друга.
- Да намалят броя на безработните младежи, чрез осигуряване на обучения.
- Да сложат край на насилствения труд и детския труд във всичките му форми.
- Да предприемат повече действия, за да осигурят повече работни места за младите хора на глобално ниво.

Цел 9: Иновации и инфраструктура

Приобщаващата и устойчива индустриализация, заедно с иновациите и инфраструктурата, могат да разгърнат динамични и конкурентни икономически сили, които генерират работни места и доходи. Те играят ключова роля при въвеждането и насърчаването на нови технологии, улеснявайки международната търговия и позволявайки ефективното използване на ресурсите. Въпреки това светът все още трябва да извърви дълъг път, за да използва напълно този потенциал. По-специално най-слабо развитите страни трябва да ускорят развитието на своя производствен сектор, ако искат да постигнат целта за 2030 г., и да увеличат инвестициите в научни изследвания и иновации.

Глобалният растеж на производството непрекъснато намалява, дори преди избухването на пандемията COVID-19. Пандемията удря силно производствените индустрии и причинява смущения в глобалните вериги за създаване на стойност и предлагането на продукти. Иновациите и технологичният прогрес са от ключово значение за намирането на трайни решения както на икономическите, така и на екологичните предизвикателства, като повишената ресурсна и енергийна ефективност. В световен мащаб инвестициите в научноизследователска и развойна дейност (НИРД) като дял от БВП нарастват от 1,5% през 2000 г. на 1,7% през 2015 г. и остават почти непроменени през 2017 г., но са по-малко от 1% в развиващите се региони.

По отношение на комуникационната инфраструктура, повече от половината от населението на света вече е онлайн и почти цялото световно население живее в райони, обхванати от мобилна мрежа (през 2019 г. 96,5% са били покрити от поне 2G мрежа). Пандемията от коронавирус разкри спешната нужда от устойчива инфраструктура. Азиатската банка за развитие отбелязва, че критичната инфраструктура в региона остава далеч от адекватната в много страни, въпреки бързия икономически растеж и развитие, които регионът е преживял през последното десетилетие. Икономическото и социално проучване на Азия и Тихия океан подчертава, че за да се направи инфраструктурата устойчива на бедствия и климатични промени, ще са необходими допълнителни инвестиции от 434 млрд. долара годишно. Тази сума може да се наложи да бъде дори по-голяма в някои субрегиони, като например малките островни развиващи се държави в Тихия океан.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да разработват устойчива инфраструктура, която да допринася за икономическото развитие и благосъстоянието на хората.
- Да осигуряват достъп до кредити и техническа подкрепа на малките предприятия.
- Да проследяват дали компаниите насърчават екологични практики и екологично развитие и дали не вредят на околната среда чрез дейността си.
- Да отделят ресурси за изследвания и проучвания на нови технологии, които да решават специфични нужди и проблеми на всяка страна.
- Да осигуряват достъп до нови технологии и Интернет на всички хора и особено на тези, които живеят в най-слабо развитите страни.

Цел 10: Намаляване на неравенствата

Намаляването на неравенствата и гарантирането, че никой не изостава, са неразделна част от постигането на целите за устойчиво развитие. Неравенството в и между страните е постоянна причина за безпокойство. Въпреки някои положителни признаци за намаляване на неравенството в някои показатели, като например намаляване на относителното неравенство в доходите в някои страни и преференциален търговски статус в полза на страни с по-ниски доходи, неравенството все още продължава да съществува.

COVID-19 задълбочи съществуващите неравенства, като най-силно засегна най-бедните и уязвими общности. Той постави в центъра на вниманието икономическите неравенства и крехките мрежи за социална сигурност, които оставят уязвимите общности да понесат тежестта на кризата. В същото време социалните, политическите и икономическите неравенства засилиха въздействието на пандемията. На икономическия фронт пандемията COVID-19 значително увеличи глобалната безработица и драстично намали доходите на работниците. COVID-19 също излага на риск ограничения напредък, постигнат по отношение на равенството между половете и правата

на жените през последните десетилетия. Във всяка сфера, от здравеопазването до икономиката, сигурността до социалната защита, въздействието на COVID-19 се засилва за жените и момичетата само поради техния пол.

Неравенствата се задълбочават и за уязвимото население в страни с по-слаби здравни системи и тези, които са изправени пред съществуващи хуманитарни кризи. Бежанците и мигрантите, както и коренното население, възрастните хора, хората с увреждания и децата са особено изложени на риск. Увеличава се и езикът на омразата, насочен към уязвимите групи.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да бъде осигурявана подкрепа за хората, живеещи в бедност, за да имат достъп до възможности за развитие.
- Да се уверят, че действащите закони и практики отразяват нуждите на хората, които са засегнати от тях, без да дискриминират нито една група хора.

Цел 11: Устойчиви градове и общности

Светът става все по-урбанизиран. От 2007 г. повече от половината население на света живее в градове и се очаква този дял да нарасне до 60% до 2030 г. Градовете и столичните райони са мощни фактори за икономически растеж – допринасят за около 60% от световния БВП. Те обаче генерират около 70% от глобалните емисии на въглерод и над 60% от използването на ресурси. Бързата урбанизация води до нарастващ брой жители на бедните квартали, неадекватна и претоварена инфраструктура и услуги (като събиране на отпадъци и системи за водоснабдяване и канализация, пътища и транспорт), влошаване на замърсяването на въздуха и непланирано разрастване на градовете.

Въздействието на COVID-19 ще бъде най-опустошително в бедните и гъсто населени градски райони, особено за един милиард души, живеещи в неформални селища и бедняшки квартали по света, където пренаселеността също затруднява спазването на препоръчаните мерки като социално дистанциране и самоизолация. Агенцията на ООН за храните ФАО предупреди, че гладът и смъртните случаи могат да нараснат значително в градските райони, без мерки, които да гарантират, че бедните и уязвими жители имат достъп до храна.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да се уверят, че всички хора имат достъп до безопасни жилища и достъпни основни услуги.
- Да осигуряват безопасен и екосъобразен транспорт, който е достъпен и подходящ за децата, жените и хората в неравностойно положение.
- Да се консултират с местните хора, когато се планират подобрения и нови строежи в техните градове и села.
- Да засилят мерките за защита и опазване на световното културно и природно наследство.
- Да вземат мерки, така че населените места да бъдат по-устойчиви при бедствия.
- Да проследяват и контролират качеството на въздуха и преработката на отпадъците.
- Да образоват хората и отделните общности как целесъобразно да управляват своите ресурси и да се справят с изменението на климата.

Цел 12: Отговорно потребление

Потреблението и производството в световен мащаб – движещата сила на световната икономика – почиват върху използването на природната среда и ресурсите по начин, който продължава да има разрушителни въздействия върху планетата. Икономическият и социален напредък през последния век е придружен от влошаване на околната среда, което застрашава самите системи, от които зависи нашето бъдещо развитие – всъщност и нашето оцеляване. Всяка година приблизително една трета от цялата произведена храна – еквивалентно на 1,3 млрд. тона на стойност около 1 трлн. долара – в крайна сметка загнива в кошчетата на потребителите и търговците на дребно или се разваля поради лоши практики на транспорт и прибиране на реколтата. Ако хората по света преминат към енергийно ефективни крушки, светът ще спести 120 млрд. щатски долара годишно. Ако глобалното население достигне 9,6 млрд. до 2050 г., еквивалентът на почти три планети може да бъде необходим, за да осигури природните ресурси, необходими за поддържане на настоящия начин на живот.

Пандемията от COVID-19 предлага на държавите възможност да изградят планове за възстановяване, които да обърнат настоящите тенденции и да променят нашите модели на потребление и производство към по-устойчиво бъдеще. Устойчивото потребление и производство е свързано с това да правим повече и по-добре с по-малко. Става въпрос и за отделяне на икономическия растеж от влошаването на околната среда, повишаване на ефективността на ресурсите и насърчаване на устойчив начин на живот. Устойчивото потребление и производство също могат да допринесат значително за намаляване на бедността и прехода към нисковъглеродна и зелена икономика.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да намалят наполовина обема на отпадъците, които се произвеждат в световен мащаб (в това число от хората и от компаниите).
- Да се уверят, че в работата на хората или компаниите в отделните страни не се използват химикали, вредни за въздуха, водата и почвата.
- Да насърчават хората да употребяват по-малко стоки, да рециклират повече и да използват повторно стоки за нови цели.
- Да се уверят, че големите промишлени компании са отговорни към природата и екологосъобразни в работата си.
- Да провеждат и развиват информационни и образователни кампании и проекти, които учат хората как да живеят в хармония с природата и как да водят устойчив начин на живот.

Цел 13: Борба с климатичните промени

Генералният секретар на ООН предлага шест положителни за климата действия, които правителствата трябва да предприемат:

- Зелен преход и декарбонизация: Инвестициите трябва да ускорят декарбонизацията на всички аспекти на нашата икономика.
- Зелени работни места и устойчив и приобщаващ растеж.
- Зелена икономика: прави обществата и хората по-устойчиви чрез преход, който е справедлив за всички и не оставя никого назад.
- Инвестиране в устойчиви решения: субсидиите за изкопаеми горива трябва да приключат и замърсителите трябва да платят за тяхното замърсяване.
- Изправяне срещу всички климатични рискове.
- Сътрудничество – никоя държава не може да успее сама.

За да се справят с извънредната ситуация по отношение на климата, плановете за възстановяване след пандемията трябва да предизвикат дългосрочни системни промени, които ще променят траекторията на нивата на CO2 в атмосферата. През последните години правителствата по света са отделили значително време и усилия за разработване на планове за очертаване на по-безопасно и по-устойчиво бъдеще за своите граждани. Включването им сега като част от планирането на възстановяването може да помогне на света да се възстанови по-добре от настоящата криза.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да направят необходимото всички хора да бъдат добре подготвени за опасностите, свързани с изменението на климата и природните бедствия.
- Да включат проблемите, свързани с климатичните промени, в дневния ред на правителствата си.
- Да отделят средства за борба с изменението на климата от държавните бюджети.

Цел 14: Живот под водата

Океанът задвижва глобални системи, които правят Земята обитаема за човечеството. Нашата дъждовна вода, питейна вода, времето, климатът, бреговите линии, голяма част от храната ни и дори кислородът във въздуха, който дишаме, в крайна сметка се осигуряват и регулират от морето. Внимателното управление на този основен глобален ресурс е ключова характеристика на устойчивото бъдеще. Налице е непрекъснато влошаване на крайбрежните води поради замърсяване, а окисляването на океана има разрушаващ ефект върху функционирането на екосистемите и биологичното разнообразие. Това също се отразява отрицателно на дребния риболов.

Спасяването на нашия океан трябва да остане приоритет. Морското биоразнообразие е от решаващо значение за здравето на хората и нашата планета. Защитените морски зони трябва да се управляват ефективно и да разполагат с достатъчно ресурси и да се въведат разпоредби за намаляване на прекомерния риболов, морското замърсяване и подкисляването на океана.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да намалят замърсяването на водите до 2025 г. Голяма част от замърсяването идва от човешката дейност на земята.
- Да приемат закони, които забраняват незаконния и прекомерния риболов, както и други вредни риболовни практики.
- Да дават финансова подкрепа на най-бедните страни и малките острови, за да се справят по-успешно със защитата и управлението на водните ресурси с поглед към бъдещето.

Цел 15: Живот на земята

Природата е от решаващо значение за нашето оцеляване: тя ни осигурява кислород, регулира нашите метеорологични модели, опрашва посевите ни, произвежда храната, фуражите и фибрите ни. Но тя е под нарастващ стрес – човешката дейност е променила почти 75% от земната повърхност, изтласквайки дивата природа във все по-малкък ъгъл на планетата. Около 1 милион животински и растителни видове са застрашени от изчезване в рамките на следващото десетилетие – според Доклада за глобална оценка за биологичното разнообразие и екосистемната служба за 2019 г. Докладът призовава за преобразуващи промени за възстановяване и защита на природата. Според него здравето на екосистемите, от които зависим ние и всички други видове, се влошава по-бързо от всякога, засягайки самите основи на нашите икономики, поминък, продоволствена сигурност, здраве и качество на живот в световен мащаб.

Обезлесяването и опустяването – причинени от човешки дейности и климатични промени – представляват големи предизвикателства пред устойчивото развитие и са засегнали живота и поминъка на милиони хора. Горите са жизненоважни за поддържането на живота на Земята и играят важна роля в борбата срещу изменението на климата. А инвестирането във възстановяване на земята е от решаващо значение за подобряване на поминъка, намаляване на уязвимостта и намаляване на рисковете за икономиката. Здравето на нашата планета също играе важна роля в появата на зоонозни болести, т.е. болести, които се предават между животните и хората. Тъй като продължаваме да посягаме на крехките екосистеми, ние вкарваме хората във все по-голям контакт с дивата природа, позволявайки на патогените в дивата природа да се разпространят върху добитъка и хората, увеличавайки риска от поява и засилване на болести и масови пандемии.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да защитават и опазват екосистемите (например, пустините и горите), чрез спазване на подписаните международни споразумения.
- Да намалят обезлесяването и да засаждат повече дървета.
- Да предприемат спешни мерки за предотвратяване изчезването на застрашени видове.

Цел 16: Мир и справедливост

Конфликтите, несигурността, слабите институции и ограничен достъп до правосъдие остават голяма заплаха за устойчивото развитие. Броят на хората, бягащи от войни, преследвания и конфликти, надхвърли 70 млн. през 2018 г., най-високото ниво, регистрирано от Агенцията на ООН за бежанците от почти 70 години. През 2019 г. ООН проследява 357 убийства и 30 насилствени изчезвания на защитници на правата на човека, журналисти и синдикалисти в 47 държави.

А ражданията на около едно на всеки четири деца на възраст под 5 години по света никога не се регистрират официално, което ги лишава от доказателство за законна самоличност, което е от решаващо значение за защитата на техните права и за достъп до правосъдие и социални услуги.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Да поставят край на насилието в света и смъртните случаи, произтичащи от него.
- Да прекратят злоупотребата, експлоатацията, трафика и всички форми на насилие и мъчения над деца.
- Всеки човек да има равен достъп до правосъдие в страната, в която живее и навсякъде по света.
- Да се борят с престъпността и корупцията във всичките ѝ форми.
- Институциите да подобрят работа си с хората, така че да вдъхват доверие и спокойствие в тях
- Да се търсят начини мнението и гледната точка на всички – деца и възрастни да се взема предвид, когато се вземат решения на държавно ниво.
- Всички деца, независимо къде и в какви условия са родени, да получават регистрация при раждането си.
- Всички хора да имат свободен достъп до информация.
- Да подобрят работата на институциите, които се занимават с предотвратяване на насилието, тероризма и престъпността.

Цел 17: Партньорства за постигане на целите

Успешният дневен ред за развитие изисква приобщаващи партньорства – на глобално, регионално, национално и местно ниво – изградени върху принципи и ценности и върху споделена визия и общи цели, поставящи хората и планетата в центъра. Много страни се нуждаят от официална помощ за развитие, за да насърчат растежа и търговията. И все пак нивата на помощта падат и страните-донори не са изпълнили обещанието си да увеличат финансирането за развитие.

По данни на МВФ поради пандемията от COVID-19, глобалната икономика се свива рязко, с 4,4%, през 2020 г., преживявайки най-лошата си рецесия от Голямата депресия насам. Сега е необходимо силно международно сътрудничество повече от всякога, за да се гарантира, че държавите разполагат със средства за възстановяване от пандемията, изграждане на по-добро изграждане и постигане на целите за устойчиво развитие.

За постигането на тази цел, държавите са се съгласили:

- Глобалните цели да присъстват в националните планове на всяка държава и тя да определи кои въпроси са най-належащи за нея.
- Всяка държава да отдели средства от собствените си ресурси за постигне на целите, но в допълнение, развитите страни следва да подпомагат по-слабо развитите страни в постигането на целите.
- Държавите да не вземат политически решения, ако те противоречат на Глобалните цели или биха ограничили осъществяването им.
- Да открият организации и/или отделни хора, които имат ценен опит по различни теми, свързани с Глобалните цели, за да помагат за осъществяването им.
- Да подобрят начините, по които държавите събират информация и данни за напредъка по отделните цели, за да се осъществява по-лесна оценка.

Факти и статистика

- Нетните официални потоци от помощ за развитие от страните членки на Комитета за подпомагане на развитието на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие възлизат на 147,4 млрд. долара през 2019 г.
- 79% от вноса от развиващите се страни влиза в развитите страни без мита.
- Дълговата тежест върху развиващите се страни остава стабилна при около 3% от приходите от износ.
- Търговията, преките чуждестранни инвестиции и паричните преводи намаляват с до 40% през 2020 г.
- Почти половината от световното население не е свързано с интернет, особено в бедните страни.

Подцел Финанси

- Укрепване на мобилизацията на вътрешни ресурси, включително чрез международна подкрепа за развиващите се страни, за подобряване на вътрешния капацитет за събиране на данъци и други приходи.
- Развитите страни да изпълнят изцяло своите официални ангажименти за помощ за развитие, включително ангажимента на много развити страни да постигнат целта от 0,7% от ОПР/БНД за развиващите се страни и 0,15% до 0,20% от ОПР/БНД за най-слабо развитите страни доставчици на ОПР насърчават се да обмислят поставянето на цел за осигуряване на най-малко 0,20% от ОПР/БНД за най-слабо развитите страни.
- Мобилизиране на допълнителни финансови ресурси за развиващите се страни от множество източници.

- Подпомагане на развиващите се страни за постигане на дългосрочна устойчивост на дълга чрез координирани политики, насочени към насърчаване на финансирането на дълга, облекчаване на дълга, преструктуриране на дълга на силно задлъжнелите бедни страни за намаляване на дълговото бреме.
- Приемане и прилагане на режими за насърчаване на инвестициите за най-слабо развитите страни.

Подцел Технология

- Подобряване на север-юг, юг-юг и тристранно регионално и международно сътрудничество и достъп до наука, технологии и иновации и подобряване на обмена на знания при взаимно договорени условия, включително чрез подобрена координация между съществуващите механизми, по-специално на ниво ООН, и чрез глобален механизъм за улесняване на технологиите.
- Насърчаване на развитието, трансфера, разпространението и разпространението на екологосъобразни технологии в развиващите се страни при изгодни условия, включително на облекчени и преференциални условия, по взаимно споразумение.
- Пълно функциониране на технологичната банка и механизма за изграждане на капацитет за наука, технологии и иновации за най-слабо развитите страни до 2017 г. и засилване на използването на благоприятни технологии, по-специално информационни и комуникационни технологии.

Подцел Изграждане на капацитет

- Подобряване на международната подкрепа за осъществяване на ефективно и целенасочено изграждане на капацитет в развиващите се страни в подкрепа на националните планове за изпълнение на всички цели за устойчиво развитие, включително чрез сътрудничество Север-Юг, Юг-Юг и тристранно сътрудничество.

Подцел Търговия

- Насърчаване на универсална, основана на правила, отворена, недискриминационна и справедлива многостранна система за търговия в рамките на Световната търговска организация, включително чрез приключване на преговорите по нейната Програма за развитие от Доха.
- Значително да се увеличи износът на развиващите се страни, по-специално с оглед удвояване на дела на най-слабо развитите страни от глобалния износ до 2020 г.
- Осъществяване на своевременно прилагане на безмитен и безквотен достъп до пазара на трайна основа за всички най-слабо развити страни, в съответствие с решенията на Световната търговска организация, включително като се гарантира, че преференциалните правила за произход, приложими за вноса от най-слабо развитите страни, са прозрачни и прости и допринасят за улесняване на достъпа до пазара.

Инвестиране в целите на устойчивото развитие[2]

UNCTAD оценява инвестиционните изисквания за постигане на Целите за устойчиво развитие (ЦУР) в своя доклад за световните инвестиции за 2014 г. (WIR14), като принос за тяхното формулиране. UNCTAD оценява общите нужди от инвестиции и прогнозира годишната разлика в инвестициите за развиващите се страни на 2,5 трлн.

[2] World Investment report 2020. UNCTAD. https://unctad.org/webflyer/world-investment-report-2020.

долара между 2015 и 2030 г. за 10 сектора, които заедно обхващат всичките 17 ЦУР. Инвестиционните сектори, свързани с ЦУР, обхващат основна инфраструктура (пътища, железопътни линии и пристанища; електроцентрали; телекомуникации; вода и канализация), продоволствена сигурност (селско стопанство и развитие на селските райони), смекчаване и адаптиране към изменението на климата, здравеопазване и образование. Докладът подчертава необходимостта от частни инвестиции, включително международни инвестиции, за допълване на публичните и местните инвестиции, за да се преодолее недостигът на финансиране. В доклада UNCTAD също така предлага пакет от преобразуващи действия за мобилизиране и насочване на частни инвестиции към ЦУР и гарантиране на тяхното положително въздействие върху устойчивото развитие.

През септември 2019 г., пет години след първоначалната си оценка, UNCTAD стартира мониторинга на инвестиционните тенденции в ЦУР, за да предостави преглед на тенденциите във финансирането и инвестиционното представяне във всеки от 10-те сектора на ЦУР. Мониторингът отговаря на Програмата за действие от Адис Абеба, която призовава за висококачествени дезагрегирани данни и мониторинг като входни данни за вземане на решения, основани на доказателства, в подкрепа на ЦУР. След обсъждане на констатациите на мониторинга, Общото събрание през декември 2019 г. приема резолюция относно „Насърчаване на инвестициите за устойчиво развитие“ (A/RES/74/199), като иска от UNCTAD да информира на следващата си сесия „относно пропуските и предизвикателствата, пред които са изправени и постигнатия напредък в насърчаването на инвестициите за устойчиво развитие, както и конкретни препоръки за напредъка на инвестициите за прилагането на Дневния ред 2030“.

Въз основа на множество източници и видове финансиране, Мониторът на инвестиционните тенденции на ЦУР 2019 показва състоянието както на инвестиционните тенденции, така и на капацитета за наблюдение в 10-те сектора, свързани с ЦУР, в развиващите се икономики между 2014 г. и 2019 г. Инвестициите са нараснали в шест сектора – транспортна инфраструктура, телекомуникации, храни и селско стопанство, смекчаване на изменението на климата, екосистеми и биоразнообразие и здравеопазване. Докато в някои сектори – например енергетиката, както и храните и селското стопанство – това увеличение е подкрепено от повишените нива на частни инвестиции, то публичното финансиране е основният двигател в други сектори, например транспортната инфраструктура и здравеопазването.

Въпреки това, независимо дали публичните и частните източници водят до по-високи нива на инвестиции, растежът на инвестициите не достига изискванията, първоначално предвидени в WIR14 в почти всички сектори. Дори в сектори, в които изглежда, че новите инвестиционни инициативи и иновативните механизми за финансиране се повишават (например смекчаване на изменението на климата и здравеопазване), порядъкът на величината все още не отговаря на очакванията. За разлика от тези, които се възползват от повишените нива на инвестициите, други важни сектори, включително образованието и водоснабдяването и канализацията, са регистрирали спад или в най-добрия случай стагниращи нива на инвестиции. Напредъкът в най-слабо развитите страни (НДР) е бавен и техните инвестиционни нужди остават високи във всички сектори на ЦУР.

Ограничената наличност на данни и лошото качество на данните значително възпрепятстват възможността за оценка на инвестиционните тенденции в развиващите се икономики във всички сектори на ЦУР. Мониторът на инвестиционните тенденции на ЦУР 2019[3] също така идентифицира допълнителни приоритетни сектори за

[3] SDG Investment Trends Monitor. UNCTAD. 2019. https://unctad.org/webflyer/investment-trends-and-monitoring-capacities-across-10-sdg-investment-sectors

наблюдение на инвестициите в бъдеще, като равенството между половете и жилища-та на достъпни цени. Като цяло настоящите тенденции потвърждават, че преходът към ориентирани към устойчиво развитие инвестиции в развиващите се икономики засега не се осъществява с необходимия мащаб и темп. Справянето с тези предизвикателства изисква преобразуващи инициативи и голям тласък за мобилизиране и насочване на инвестициите към ЦУР.

Инвестиции на зелено, ПЧИ и финансиране на проекти в сектори, свързани с ЦУР

В допълнение към резултатите за пълния спектър от инвестиции в ЦУР, както е докладвано в Монитора на инвестиционните тенденции в ЦУР, този доклад предоставя актуализация конкретно на международните източници на инвестиции от частния сектор в секторите на ЦУР, въз основа на ПЧИ, проекти на зелено и данни за финансиране на проекти. Въпреки че има вариации в различните източници на данни, всеобхватната тенденция показва застой или намаляващи инвестиции от частния сектор в ЦУР. Секторите на енергетиката, възобновяемата енергия и транспортната инфраструктура привличат по-голямата част от инвестициите в развиващите се икономики, често водени от няколко големи икономики. Като цяло нивата на инвестициите в ЦУР са недостатъчни, за да запълнят инвестиционната разлика, дори в страни и сектори с подобряващи се тенденции. Въпреки че пълният набор от източници на финансиране за инвестиции в ЦУР (местни и международни, публични и частни) е значително по-широк от това, което се съобщава, тенденцията към намаляване на чуждестранните частни инвестиции е значителна причина за безпокойство.

Чуждестранни инвестиции на зелено

Съобщенията за капиталови разходи за проекти за преки чуждестранни инвестиции на зелено в осем сектора, за които са налични данни, възлизат на 134 млрд. долара средно годишно през 2015-2019 г., което отбелязва увеличение от 18% от 2010-2014 г. Това увеличение обаче се дължи до голяма степен на повишените нива на инвестиции през първите две години от рамката на ЦУР (2015 г. и 2016 г.). През следващите три години чуждестранните инвестиции в проекти на зелено са в стагнация на нива преди ЦУР. Най-слабо развитите страни получават приблизително една десета от обявените инвестиции – увеличение от 30% до почти 15 млрд. долара през периода 2015-2019 г., разпределено във всички сектори, освен в телекомуникациите и здравеопазването. Като цяло увеличението на стойността на обявените проекти се дължи на стабилния растеж в традиционния енергиен сектор (85%) и в проектите за възобновяема енергия (70%). Броят на проектите за възобновяема енергия почти се удвоява през периода. Използвайки обявената инвестиция в проекти за възобновяема енергия като пример за инвестиции в смекчаване на изменението на климата, окуражаващ показател е, че през периода 2015-2019 г. има почти три нови проекта за възобновяема енергия за всеки нов проект в традиционен енергиен сектор.

За разлика от енергетиката, стойността на обявените проекти в телекомуникациите спада с около 50% през 2015-2019 г. спрямо средното за предходните пет години. Резкият спад в телекомуникационните проекти на зелено се дължи до голяма степен на насищането на печеливши глобални пазари, като основните разходи за нови мрежи вече са завършени през периода 2010-2014 г. Въпреки това се очаква инвестициите на зелено в телекомуникациите да се увеличат в средносрочен план поради разпространението на 5G технология както в развитите, така и в развиващите се икономики. Има също така нарастващ брой амбициозни частни инициативи от големи технологични компании за глобална интернет свързаност чрез използването на са-

телити, дронове и други нововъзникващи технологии, чието увеличаване може да увеличи нивата на инвестиции. Обявленията за проекти на зелено в транспортните услуги намаляха с 5% до средно 22,2 млрд. долара годишно през 2015-2019 г. Въпреки че общите нива на инвестиции в транспортни услуги са значително по-високи, стойността на обявените проекти на зелено е сравнително по-ниска, тъй като този сектор продължава да разчита до голяма степен на публични инвестиции.

Средните годишни обяви за проекти на зелено в областта на храните и селското стопанство остават почти непроменени през периода 2015-2019 г., близо 22 млрд. долара. По същия начин обявите за проекти в областта на водата и канализацията останаха почти непроменени – 2 млрд. долара. За разлика от тях, обявите за проекти на зелено в образованието намаляват с около 18%, от 1 млрд. долара на 0,8 млрд. долара за периода. Ниската стойност на проектите на зелено в образованието се обяснява с факта, че инвестициите в този сектор до голяма степен идват от други източници на трансгранично финансиране, главно официална помощ за развитие, а не частни инвестиции. Възможен източник на безпокойство е намалението с 22% на стойността на обявените проекти на зелено в здравния сектор – от средногодишно близо 7 млрд. долара през периода 2010-2014 г. до 5 млрд. долара през 2015-2019 г.

Преки чуждестранни инвестиции

Тенденциите в притока на ПЧИ в развиващите се икономики, базирани на данни за платежния баланс, до голяма степен отразяват оценката от данните от проектите на зелено. Най-голямото увеличение на ПЧИ в абсолютно изражение е в енергийния сектор, подобно на тенденциите, наблюдавани при инвестициите на зелено. Въпреки това, общото ниво на растеж на реализираните ПЧИ през 2015-2018 г. (5%, до 71 млрд. долара) е сравнително скромно спрямо това в обявените инвестиции на зелено. Намаляването на ПЧИ в сектора на здравеопазването потвърждава тенденцията, наблюдавана в данните за проекти на зелено. Въпреки това, в някои региони, като например в страните от АСЕАН, потоците от частния сектор в здравеопазването нарастват и стават все по-важни за различни сегменти от веригата на стойността на здравеопазването. Освен това, като се има предвид, че публичните инвестиции все още са основният източник на финансиране в здравния сектор и вероятното увеличаване на националните и международните потоци поради пандемията от COVID-19, се очаква по-високи инвестиции да бъдат реализирани поне през следващите няколко години. В най-слабо развитите страни, въпреки увеличаването на ПЧИ в различните сектори, стойностите все още са част от инвестиционните нужди и са недостатъчни за смислен напредък към ЦУР.

Финансиране на проекти

Финансирането на проекти за постоянна инфраструктура или обществени услуги също е важен показател за инвестирането в устойчиво развитие. Финансирането на проекти включва както национално, така и трансгранично финансиране за публични и частни проекти, както и тези, реализирани чрез публично-частни партньорства (ПЧП). Общото финансиране на проекти в сектори, свързани с ЦУР, в развиващите се икономики през последните пет години възлиза на средно 418 млрд. долара, което е спад с 32% в сравнение с периода 2010-2014 г. Въпреки това броят на проектите нараства с повече от 40%, от 478 на 676, от които повече от една трета са финансирани или стартирани. Това са 230 проекта в процес на изпълнение на стойност 148 млрд. долара. Делът на обявените проекти в най-слабо развитите страни нараства от 8% на 12% през 2015-2019 г., но стойността на финансираните или започнати проекти, насочени към най-слабо развитите страни, остана незначителна.

В различните сектори инвестициите във финансирани или започнати проекти намаляват значително, с изключение на възобновяемата енергия, където броят на проектите нараства с една трета. Транспортната инфраструктура остава секторът с най-големи инвестиции (61 млрд. щатски долара през периода 2015-2019 г., с 40 % по-малко в сравнение с периода 2010-2014 г.). Въпреки че броят на обявените проекти в областта на водоснабдяването, канализацията и хигиената нараства със 17%, броят на финансираните или започнати проекти намалява с 3%, което води до 44% спад в стойността на инвестициите. В най-слабо развитите страни инвестициите в започнати или финансирани проекти нарастват значително при традиционните мощности.

COVID-19 пандемията

Пандемията от COVID-19 не само може да доведе до временен шок, но може да окаже значително въздействие върху инвестициите в ЦУР предвид намаляването на трансграничните капиталови потоци към развиващите се страни. Крехките системи на здравеопазване в развиващите се страни могат да бъдат подложени на допълнителен стрес поради пандемията, като се имат предвид индикациите за намаляване на инвестициите през годините, довели до тази криза. Съществува риск напредъкът, постигнат в инвестициите в ЦУР през последните няколко години, да бъде заличен.

Въпреки наблюдаваните тенденции, инвестициите в сектори като общественото здравеопазване и цифровата инфраструктура могат да бъдат увеличени в близко и средносрочно бъдеще. По-високите очаквани нива на разходи и инвестиции вероятно ще дойдат както от национални, така и от международни, както и от публични и частни източници. Например, Европейската инвестиционна банка обявява партньорство със Световната здравна организация (СЗО), за да засили подкрепата за нуждите от незабавен отговор на пандемията. Инициативата също така ще предостави целево финансиране за увеличаване на инвестициите в здравеопазването и подпомагане на изграждането на устойчиви здравни системи и първични здравни услуги в страни с ниски и средни доходи по целия свят. Също така глобалната рамка за ускоряване на достъпа до инструменти за COVID-19 на СЗО събира 8 млрд. долара за съвместно разработване и универсално внедряване на диагностика, лечение и ваксини срещу коронавируса. UNCTAD работи с партньори и държави-членки за оценка на нуждите от финансиране, произтичащи от пандемията, тъй като глобалната криза отшумява и опциите за излизане стават по-ясни.

Заключение

Спешно е необходим нов набор от глобални действия за улесняване на инвестициите на частния сектор в ЦУР. Текущите инвестиции в секторите на ЦУР, особено в развиващите се страни, са твърде ниски, финансирането за устойчивост до голяма степен заобикаля развиващите се страни и специфичните за ЦУР политики не се прилагат достатъчно бързо. Освен това тази ситуация се усложнява от въздействието на кризата COVID-19, която рискува да подчини напредъка по ЦУР на приоритета на икономическото възстановяване. Големият тласък за частни инвестиции в ЦУР може да се основава на шестте области на преобразуващо действие, предложени в Рамката на инвестиционната политика на UNCTAD за устойчиво развитие (IPFSD). Този набор от шест области на действие на политиката може да послужи като рамка за изпълнение на стратегията и пътната карта на генералния секретар на ООН за финансиране на Програмата за устойчиво развитие до 2030 г. Заедно те могат да имат решаващ принос за увеличаване на финансирането за ЦУР, засилване на политиките в подкрепа на въздействието на ЦУР и справяне с предизвикателствата, свързани с насочването и въздействието в развиващите се страни.

Цялостната стратегическа рамка на Плана за действие, а именно предоставянето на насоки, мобилизирането на средства, насочването им към секторите на ЦУР и максимизирането на тяхното въздействие, остава валидна отправна точка. Четирите ръководни принципа за инвестиции от частния сектор в ЦУР са:

- *Балансиране на либерализацията с регулацията*. Секторите на ЦУР често по своето естество предоставят обществени блага и услуги на първа линия; участието на частния сектор изисква внимателно балансиране на съображенията за достъп до пазара с подходящи публични регулации и надзор.
- *Балансиране на необходимостта от атрактивни нива на риск-възвръщаемост с необходимостта от достъпни и достъпни услуги за всички*. Рисковете, поети от корпоративните участници, и тяхната очаквана възвръщаемост трябва да бъдат претеглени спрямо изискването за осигуряване на достъпност и достъпност на стоките и услугите.
- *Балансиране на натиска за частни инвестиции с публични инвестиции*. Участието на частния сектор не е панацея за решаване на проблема с финансирането на ЦУР, но може да играе важна роля в допълването и подкрепата на ангажираността на публичния сектор. Мобилизирането на частно и публично финансиране трябва да върви ръка за ръка.
- *Балансиране на глобалния обхват на ЦУР с необходимостта от полагане на специални усилия в най-слабо развитите страни и други уязвими икономики*. Въпреки че ЦУР предоставят глобална рамка, тяхното постигане е особено важно в най-уязвимите икономики. Следователно тяхното специално положение изисква национални и международни мерки, съобразени със специфичния им контекст.

Планът за действие представя набор от политически инструменти за отговор на предизвикателствата за мобилизиране на инвестиции, канализиране и въздействие, пред които са изправени особено развиващите се страни, включително: (1) интегриране на ЦУР в рамката на националната инвестиционна политика и режима на международния договор за инвестиции, (2) преориентиране национални стратегии за насърчаване и улесняване на инвестициите за инвестиции в ЦУР, (3) създаване на регионални инвестиционни договори за ЦУР, (4) насърчаване на нови форми на партньорства за инвестиции в ЦУР със заинтересованите страни в развитието на инвестициите, (5) задълбочаване на интеграцията на ESG във финансовите пазари и (6) промяна на глобалното бизнес мислене.

Използвана литература:

1. SDG Investment Trends Monitor. UNCTAD. 2019.
2. https://unctad.org/webflyer/investment-trends-and-monitoring-capacities-across-10-sdg-investment-sectors
3. The Sustainable Development Goals. United Nations. 2015.
4. https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/.
5. World Investment Report 2021. UNCTAD. https://unctad.org/webflyer/world-investment-report-2021.
6. World Investment Report 2020. UNCTAD. https://unctad.org/webflyer/world-investment-report-2020.
7. World Investment Report 2014. UNCTAD. https://unctad.org/webflyer/world-investment-report-2014.